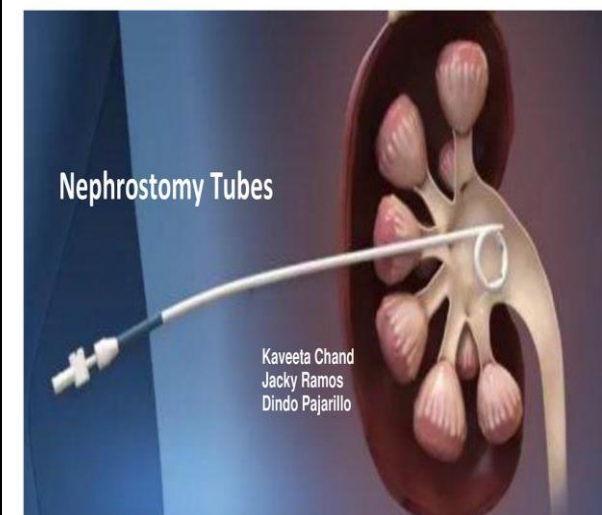




## نفروستومی



تهیه و تنظیم:

گروه آموزش به بیمار و ارتقای سلامت بیمارستان مهراد

تاریخ بازنگری: اردیبهشت ۱۴۰۵

### لوله نفروستومی چیست؟

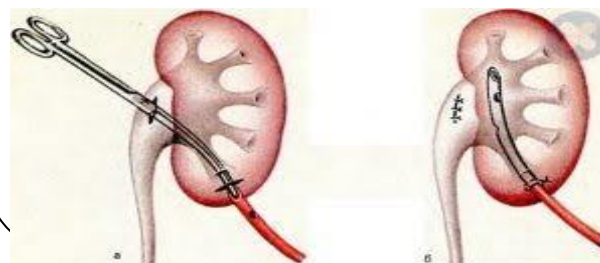
لوله نفروستومی سوندی است که توسط جراح و طی یک عمل جراحی از طریق پوست وارد کلیه می شود و ادرار را مستقیماً از کلیه به یک کیسه زهکشی خارج از بدن تخلیه می کند. این لوله فقط به صورت موقت داخل کلیه قرار می گیرد، اما ممکن است چند روز، چند هفته یا چند ماه در داخل کلیه باقی بماند. اگر نیاز باشد که این لوله برای مدت طولانی داخل کلیه قرار گیرد، باید در فواصل زمانی مشخص سوند جدید داخل کلیه قرار داده شود.

### دلایل انجام نفروستومی

- زمانی که جریان ادرار شما قطع می باشد.
- داشتن درد شدید بعد از درمان سنگ کلیه
- ادرار شما به صورت چکه چکه خارج شود.
- سنگ کلیه شما برای دفع بسیار بزرگ باشد.

### نفروستومی چگونه انجام می شود؟

قرار گیری این لوله سرپایی انجام می شود. پزشک بدون اینکه بیمار را بیهوش کند فقط با یک آرام بخش و بی حسی موضعی، ناحیه مد نظر را برش می زند. فقط قبل از انجام این کار توسط پزشک از کلیه های بیمار تصویر رادیولوژی گرفته می شود این عکس برداری از کلیه به این دلیل انجام می شود که محل دقیق برش بر روی پهلوی بیمار مشخص شود. بعد از ایجاد برش در محل مورد نظر لوله نفروستومی که یک لوله پلاستیکی ظریف است، در محل برش فرو می کنند تا به ناحیه ادرار برسند. برای اینکه محل قرار گرفتن نفروستومی در محل ادراری کلیه مشخص شود، بیمار مجدداً به عکس رادیولوژی نیاز دارد. در انتهای لوله نفروستومی یک کیسه ادرار قرار دارد.



### عوارض ناشی از قرار دادن لوله نفروستومی

مهمترین عوارضی که ممکن است به دلیل خطای پزشکی رخ دهد عبارت است از:

- اشتباه قرار دادن نفروستومی در کلیه: برای جلوگیری از این خطا، بعد از عمل پزشک باید از کلیه بیمار تصویر رادیولوژی تهیه کند.
- نشت داخلی صفاقی (غشاء داخلی خونایی) در اثر ورود لوله نفروستومی: در صورت بی دقتی ممکن است غشاء محافظتی احشای داخل شکم سوراخ شود. به همین دلیل این روش باید به آرامی صورت بگیرد. تهیه عکس رادیولوژی قبل از عمل نفروستومی لازم است.
- احتمال خونریزی: خونریزی بعد از ورود لوله نفروستومی به داخل کلیه کاملاً طبیعی است؛ اما در صورتی که خونریزی قطع نشود، پزشک برای آن روش های دیگری استفاده می کند.
- احتمال بروز عفونت: اتصال یک لوله به داخل بدن که سر دیگر آن خارج از بدن است، احتمال بروز عفونت را زیاد می کند.

### نفروستومی برای چه کسانی خطرناک است؟

- این روش برای افراد در دوران بارداری و یا دارای اختلالات خونریزی و عفونت های کنترل نشده دستگاه ادراری خطرناک است.

### نفروستومی توسط چه کسی انجام می گیرد؟

- در مواردی که استنت گذاری از طریق مثانه امکان پذیر باشد و شرایط سلامت بیمار این اجازه را بدهد، متخصصین ارولوجیست از این طریق دستگاه را به کلیه هدایت می کنند؛ ولیکن اگر این امکان وجود نداشته باشد، پزشکان فوق تخصص رادیولوژیست مداخله ای (رادیولوژیست اینترونشنال) این روش را از روی پوست بیمار انجام می دهند.

### مدت زمان قرار دادن لوله نفروستومی

- بسته به علت زمینه ای که منجر به تعبیه نفروستومی شده است بین ۱ هفته تا ماه ها بیمار باید نفروستومی داشته باشد. به طور کلی این لوله تا زمان درمان کامل بیمار در قسمت پهلوی او قرار می گیرد.

### مراقبت از لوله نفروستومی

در مراقبت از لوله نفروستومی و کیسه زهکشی متصل به آن باید یکسری مراقبت های لازم را انجام دهید. این مراقبت ها عبارتند از:

- لوله نفروستومی به طور مداوم ادرار را زمانی که به کیسه زهکشی متصل است، تخلیه می کند. این لوله ممکن است مسدود شود و باعث شود ادرار تخلیه نشود؛ در این وضعیت لوله باید با محلول آنتی بیوتیک استریل، آب استریل یا سالین استریل شسته شود.
- سیستم زهکشی باید بسیار با احتیاط درمان شود تا از ورود باکتری ها و سایر میکروب ها به آن جلوگیری شود. اگر میکروب وارد لوله شود، به راحتی می تواند باعث عفونت کلیه شود.
- کیسه زهکشی نباید روی زمین کشیده شود. اگر کیسه به طور تصادفی بریده شود یا شروع به نشتی کند، باید آن را عوض کنید.
- مطمئن شوید که هیچ گونه پیچ خوردگی یا خمیدگی در لوله وجود ندارد. در صورت وجود پیچ خوردگی یا خمیدگی، لوله تخلیه نمی شود.
- اگر کیسه زهکشی کثیف یا بدبو شد یا سوراخی در کیسه یا لوله سوراخ شد، آن را عوض کنید.

### نحوه حمام کردن با لوله نفروستومی

برای حمام کردن باید لوله را با پوشش پلاستیکی محکم کنید. باید حواستان باشد که آب روی لوله ریخته و کوبیده نشود. همچنین پس از دوش گرفتن باید پانسمان را تعویض نمایم.

### خالی کردن کیسه زهکشی

کیسه زهکشی باید وقتی نیمه پر شد، خالی شود. مراقب باشید که دهانه را به ظرفی که در آن تخلیه می شود، نزدیک. همچنین با دست به دهانه آن کیسه دست نزنید.

### چه زمانی باید فوراً به پزشک مراجعه نمایم؟

در صورتی مشاهده هر یک از علائم زیر باید فوراً به پزشک مراجعه نمایید. این علائم عبارتند از:

- اگر رنگ ادرار تغییر کند و یا بوی بد بدهد.
- وجود خون در ادرار و ادرار خونی.
- اگر نشت ادرار در اطراف ناحیه ورود لوله وجود داشته باشد و پانسمان خیس شود.
- اگر بیمار در ناحیه کمر، پهلوها یا شکم درد دارد.
- اگر فرد بیمار تب بیش از ۳۸.۶ درجه سانتیگراد دارد.
- اگر فرد بیمار استفراغ می کند.
- اگر تخلیه ادرار به مدت دو ساعت متوقف شود.
- اگر ناحیه اطراف لوله درد می کند.

برای تعویض پانسمان این ناحیه، باید پانسمان را از جایی که لوله وارد پهلوی بیمار شده است، بردارید و آن ناحیه را تمیز کنید. پانسمان را باید هر هفته یک تا سه بار تعویض کنید. برای تمیز کردن ناحیه ورود لوله می توانید از کلرهگزیدین استفاده نمایید که روش انجام این کار به ترتیب عبارت است از:

۱. دست ها را با آب و صابون بشویید.
۲. لوازم خود را با قرار دادن آنها روی یک سطح تمیز و نزدیک آماده کنید. در این مرحله شما به یک بانداز تکادرم، یک سواب کلرهگزیدین و یک گاز ۲×۲ نیاز دارید.
۳. بعد از اینکه وسایل خود را جمع کردید، باند و پانسمان قدیمی تکادرم را بردارید و دور بیندازید.
۴. پس از برداشتن پانسمان های آلوده دست های خود را بشویید.
۵. کلرهگزیدین را باز کنید و به مدت ۳۰ ثانیه از یک حرکت شستشوی رفت و برگشت استفاده کنید که از یک الگوی دایره ای در اطراف محل خروج پیروی می کند. اجازه دهید پوست به مدت ۶۰ ثانیه در هوا خشک شود.
۶. گاز ۲×۲ را در اطراف لوله قرار دهید.
۷. بانداز تکادرم را در بالای ۲×۲ و روی لوله قرار دهید.

اگر ادرار از اطراف لوله نشت کرد و باعث خیس شدن پانسمان شد، باید فوراً پانسمان را تعویض کنید. همچنین باید با پزشک تماس بگیرید و او را از نشت مطلع کنید.



بعد از انجام نفروستومی چه مراقبت هایی را باید انجام دهم؟

همیشه کیسه تخلیه ادرار را پایین تر از کمر خود حفظ کنید. هنگام وصل لوله نفروستومی به کیسه ادرار از دستکاری انتهای لوله و کیسه پرهیز کنید. در صورتی که لوله نفروستومی خارج شد یا نشت زیاد ادرار از اطراف لوله مشاهده کردید بلافاصله پزشک معالج خود را مطلع سازید